

Mönsterås kommun
kommun@monsteras.se

Rektorn vid Parkskolan
peo.fahlstrom@monsteras.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Parkskolan
i Mönsterås kommun

Tillsyn i Parkskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Mönsterås kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Parkskolan besöktes av Skolinspektionen den 6 och den 7 september 2012.

Fakta om skolan

Parkskolan ligger centralt belägen i Mönsterås och har totalt 238 elever i årskurserna 7–9. Det finns 3 klasser i årskurs 7 och fyra klasser i årskurs 8 respektive årskurs 9. Parkskolan är sammanbyggd med Mönsteråsgymnasiet och delar bibliotek med detta gymnasium.

Parkskolan har tre arbetslag. Varje arbetslag har en lagledare som träffar rektorn var femte vecka och utgör en länk mellan skolledning och arbetslagen.

Enligt nationell statistik nådde 73 procent av Parkskolans elever målen i alla ämnen år 2012, medan måluppfyllelsen för riket i detta avseende var 77,4 procent. Måluppfyllelsen var lägst i ämnena matematik och kemi där 13,5 respektive 12,4 procent av eleverna inte nådde målen. I tre ämnen ligger andelen elever som ej nått målen på 10 procent och i fyra ämnen ligger motsvarande värde på 9 procent.

Vidare var det en större andel av flickorna än pojkarna som nådde målen i samtliga ämnen. Flickornas genomsnittliga meritvärde var också högre än pojkarnas. Det genomsnittliga meritvärdet för skolan var 192,8 poäng, att jämföra med riket där detta värde var 211,4 poäng. Måluppfyllelsen, mätt i andel elever som når målen i samtliga ämnen och det genomsnittliga meritvärdet, har dock förbättrats i jämförelse med år 2011. Med något undantag har också måluppfyllelsen i de olika ämnena i varierade grad förbättrats något.

Helhetsbedömning

I Parkskolan finns många elever som inte når kunskapskraven i samtliga ämnen. Detta är särskilt påfallande för pojkarna, vilka i jämförelse med flickorna i betydligt lägre utsträckning når kunskapskraven och de högre betygsstegen. För att förbättra kunskapsresultaten genomför skolan åtgärder som handlar om att skapa motivation för studier hos eleverna, då de låga kunskapsresultaten enligt skolan främst beror på att många elever som börjar i Parksskolan har ett ointresse för skolarbete. Skolan har också genomfört en särskild satsning i ämnet matematik för att öka andelen elever som når kunskapskraven i detta ämne.

Skolinspektionen bedömer att det är angeläget för skolan att försäkra sig om att dessa insatser för att förbättra kunskapsresultaten är ändamålsenliga. Det är i detta avseende viktigt att vidtagna åtgärder omprövas och analyseras samt att ytterligare åtgärder vidtas om dessa inte ger resultat.

I tillsynen har Skolinspektionen identifierat brister i verksamheten som kan ha betydelse för elevers motivation för skolarbetet och som rektorn måste säkerställa att de

rättas till. En brist handlar om att det varierar beroende på lärare huruvida läroplanens och kursplanernas mål presenteras för eleverna på ett sätt som gör att de förstår vad målen betyder och vad undervisningen syftar till. Ytterligare en brist rör de skriftliga individuella utvecklingsplanerna, vilka rektorn måste säkerställa att de uppfyller författningarnas krav och blir ett stöd i elevens lärande. Det är viktigt att de individuella utvecklingsplanerna sammanfattar det skolan eller lärare ska göra för att hjälpa eleverna att nå så långt som möjligt enligt utbildningens mål och att det i detta hänseende inte läggs ett för stort ansvar på eleven.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mönsterås kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 1 mars 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Mönsterås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Säkerställa att eleverna ges information om läroplanens mål och kursplanernas kunskapskrav.

Motivering

Information om utbildningens mål

Av skollagen framgår att barn, elever och vårdnadshavare ska informeras om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen. Enligt Lgr 11 ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och föräldrars rätt till inflytande och påverkan.

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att lärare har utarbetat lokala pedagogiska planeringar som innehåller matriser där kunskapskraven framgår och som eleverna får ta del av. I det webbaserade system som skolan använder finns det matriser kopplade till varje ämne som både föräldrar och elever kan ta del av. Det finns också en överenskommelse mellan rektorn och lärare att lektioner ska inledas med att lärarna skriver på tavlan vad lektionen ska handla om och vilka mål, kopplat till kursplanernas kunskapskrav, lektionen har. Av elevintervjun framkommer dock att det varierar från ämne till ämne i vilken utsträckning läraren informerar om läroplanens mål och kunskapskraven i kursplanerna. Enligt eleverna finns det lärare som är bra på att ge sådan information och att förklara vad kunskapskraven betyder, men det finns också lärare som inte ger sådan information och som inte förklarar vad kunskapskraven står för.

Av Skolinspektionens enkät som eleverna i årskurs 9 besvarade hösten 2011 framkom också en varierad bild av huruvida eleverna vet vad som krävs i skolarbetet. Det fanns

dock en betydande andel av eleverna som vid påståendet "Jag vet vad jag behöver kunna för att nå målen i de olika ämnena" uppgav att det stämde ganska dåligt.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att rektorn måste säkerställa att eleverna ges information om läroplanens mål och kursplanernas kunskapskrav för de olika ämnena.

Författning

4 kap. 14 § skollagen

Lgr 11 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Mönsterås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Säkerställa att de skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller författningarnas krav.

Motivering

Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har tagit del av skriftliga individuella utvecklingsplaner (IUP) som upprättats vårterminen 2012. I dessa anges vilka områden eleven ska utveckla. Det finns dock exempel på planer där det saknas en beskrivning av vilka insatser läraren eller skolan ska vidta för att hjälpa eleven att nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Enligt Skolverkets allmänna råd för skriftliga individuella utvecklingsplaner bör dessa konkret beskriva vilka insatser som skolan ska göra, och eventuellt vad eleven och vårdnadshavaren kan göra för att eleven ska ha framgång i skolarbetet. Insatserna ska främst återfinnas inom skolans verksamhet och ansvaret ska inte i första hand läggas på hemmet eller eleven (SKOLFS 2012:16). I de planer Skolinspektionens tagit del av anges lärarens insatser för att hjälpa eleven att nå sina mål som något läraren kan göra, medan elevens insatser anges som något eleven ska göra.

Skolinspektionen har tagit del av exempel på skriftliga individuella utvecklingsplaner där det saknas omdömen för ämnena teknik och musik.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att rektorn måste säkerställa att de skriftliga individuella utvecklingsplanerna uppfyller författningarnas krav.

Författning

10 kap. 13 § skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Mönsterås kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Säkerställa att erbjudande av språkval sker i enlighet med författningarna.

Motivering

Av skolförordningen framgår att en elev i stället för att välja mellan franska, tyska och spanska som språkval, får välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk, engelska eller teckenspråk.

Skolinspektionens utredning visar att Parkskolan inte erbjuder svenska som andra språk eller modersmål som språkval.

Kommunen måste säkerställa att Parkskolan erbjuder språkval i enlighet med författningarna.

Författning

9 kap. 5–6 §§ skolförordningen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Mönsterås kommun en anmärkning.

Mönsterås kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 1 mars 2013.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Rektorn anmäler inte uppgifter om kränkande behandling tillräckligt skyndsamt till huvudmannen.

Motivering

Av skollagen framgår att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Skolinspektionen vill särskilt framhålla att personalens och rektors anmälningsskyldighet är kopplad till huvudmannens skyldighet att skyndsamt utreda omständigheterna och vidta eventuella åtgärder utifrån de uppgivna kränkningarna. Därmed behöver även anmälan till rektorn och huvudmannen ske skyndsamt. Detta framgår även av Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10)

Av tillsynen framgår att huvudmannen informeras om kränkningar en gång per termin. Enligt Skolinspektionens bedömning innebär detta förfarande att det dröjer alltför lång tid innan huvudmannen får information om kränkningarna.

Författning

6 kap. 10 § skollagen.

Särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Beslut om anpassad studiegång uppfyller inte författningarnas krav.

Motivering

Beslut om anpassad studiegång

Av skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar får rektorn besluta om avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Av skollagen framgår även att ett beslut om anpassad studiegång får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd. Vidare följer av förvaltningslagen att det normalt måste finnas en motivering till ett beslut.

Enligt Skolinspektionen måste ett beslut om anpassad studiegång vara väl underbyggt och dokumenterat, då det kan innebära en reducerad lärotid och därmed få långtgående konsekvenser för en elev. Beslutet ska innehålla en motivering där det bland annat ska framgå vilka pedagogiska överväganden som ligger till grund för beslutet samt hur undervisningen behöver anpassas till omfattning och innehåll utifrån elevens specifika behov. Vidare är det viktigt att perioden för den anpassade studiegången är tidsbestämd. Beslut om anpassad studiegång måste följas upp, utvärderas och baseras på individuella bedömningar, vilket innebär att det är viktigt att de sträcker sig över bestämda tidsperioder.

Skolinspektionen har tagit del av beslut om anpassad studiegång som fattats i Parksskolan och kan konstatera att det finns exempel där det saknas en motivering till beslutet. Skolinspektionen bedömer därför att rektorn måste säkerställa att beslut om anpassad studiegång innehåller en motivering som ligger till grund för beslutet.

Av beslutet framgår inte under vilken tidsperiod den anpassade studiegången sträcker sig. Rektor uppger dock att beslutet avser en termin i taget. Vidare saknar beslutet en besvärshänvisning till Skolväsendets överklagandenämnd.

Sammantaget måste rektorn se till att beslut om anpassad studiegång uppfyller författningarnas krav.

Författning

3 kap. 12 § skollagen

28 kap. 16 § skollagen

20 § förvaltningslagen

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Det är inte tydligt i vilka fall, och till vem, rektor har överlåtit enskilda ledningsuppgifter eller beslutsbefogenheter.

Motivering

Enligt skollagen får rektorn uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten, som har tillräcklig kompetens och erfarenhet, att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i vissa frågor.

Rektorn i Parkskolan har delegerat vissa arbetsuppgifter, bland annat beslut om åtgärdsprogram. Av intervjun med rektorn framgår att det inte finns någon dokumenterad beskrivning av vilka beslut som har delegerats.

Författning

2 kap. 10 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Malin Lundquist och utredare Sofia Lindstrand.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Ronny Högberg
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).